

Hatice Zeynep Gürbener Şahin

Dieter, Duhm. Tamera Ekoköyü'nün Daveti.

Yeni İnsan Yayınevi, İstanbul, 2022

Giriş

Duhm, hayata geçirmeye çalıştığı ütopyasını şu şekilde tarif ediyor: “Terra Nova, iyileşmiş bir dünya üzerinde yeni bir insanlığın hayali. Temiz nehirler, parıldayan çimler, güzel kokan ormanlar ve bütün canlıların yapıcı iletişimde olduğu bir insanlık...” (Duhm 2022, 75). Bunu sağlayacak ortamın zaten mevcut olduğunu fakat insanlığın buna sahip çıkmak yerine kirlettiğini savunan Duhm'un, Tamera Ekoköyü'nün Daveti ismiyle Türkçeye çevrilen kitabı dünyanın yeniden nasıl sevilbileceğini ve sevgiyle iyileştirilen dünyada nasıl bir yaşamın sürülebileceğini anlatıyor.

Duhm 1942'de Almanya doğumludur. Otobiyografisinde belirttiğine göre sanat tarihi uzmanı, psikanalist ve doktoralı bir sosyologtur. Duhm, 68 Öğrenci Hareketi'nde yer almış ve bu Öğrenci Hareketi, alternatif bir dünya kurulması gerektiğine dair düşüncelerinin temelini attığı yer olmuştur. 1978 yılında ekibiyle birlikte iyileştirici biyotoplar için projeler oluşturuyor ve 1995 yılından beri Tamera ismiyle Portekiz'de somut bir ütopya ve barış çalışmalarları için kurdukları merkezi yürütüyor (Tamera 2018). Amaçları projeyi ilerleterek dünyanın farklı yerlerinde iyileştirici biyotopların kurulmasını sağlayacak Terra Nova ismiyle yeni bir insanlık kurmak. İyileştirici biyotopların amacı dünyaya yayılarak sevginin hakimiyetini kazandırmak ve bu sayede dünyanın kötülüklerden arınarak insanların doğayla ve hayvanlarla sükûnet içinde süreceği bir ortamı oluşturmak (Duhm 2022, 75).

Terra Nova – Tamera

Dünya üzerinde farklı yerlerde kurulacak toplulukların veya ekoköylerin birbirini tanımayan insanlardan oluşacağını ve dünyaya barışı getirmenin ancak herkesin birlikte çalışmasıyla olacağını savunan Duhm bunun getire-

ceği zorlukların farkında olduğunu ve şu anki mevcut ekoköylerinde de yaşadıkları zorlukları yazıyor. Zorlukların özellikle cinsel, sosyal, pedagojik ve etik gibi konularda yanlış anlaşılmalara ile ortaya çıktığını belirtiyor (Duhm 2022, 55).

Yeni ve kötülüklerden arındırılmış bir toplum inşa etmek isteyen Duhm gibi düşünen mimar, pedagoğ ve sosyalist Heinrich Vogeler bu konuya dair fikirlerini yaklaşık yarım asır önce belirtmişti ve her ikisinin görüşlerinde de benzer görüşlere rastlamak mümkün. Vogeler yeni bir toplum kurmanın peşine düşer ve bunu gerçekleştirmenin ancak okul çağından itibaren yetiştirilecek çocuklarla mümkün olduğunu savunur (Bresler, 2014). Çocuklar, okullarda toplum olmaya dair görevler üstlenerek sorumluluk almayı öğrenmelilerdir. Duhm ise böyle bir düşünce belirtmezken kurmayı hedeflediği ekoköylerden çıkacak toplumlar için yetişkinlerle hareket eder ve onların aralarındaki ilişkiler üzerine çalışır. Duhm, kitabında “birkaç yıl içerisinde dünyada iyileşme yaşam alanlarının kendi kendilerine oluştuklarına şahit olacağımızı tahmin ediyorum” (Duhm 2022, 82) diyor ve “teorik bakımdan global savaşı, barışı her katmanda etkinleştirerek yani “düğmeyi indirerek” kısa sürede bitirebilecek durumdayız” (Duhm 2022, 91) diye yazıyor. Buna göre dünyanın iyiye gitmesi çok kolay bir süreçmiş gibi görünüyor ama kitabın yazıldığı tarihten bu yana, yani dokuz sene içerisinde ne savaşlar durdu ne kötülükler, üzerine hatta bir de küresel salgın yaşandı.

Tamera’da faşizmi aşmak için “travma üzerine çalışma” veya “içsel mayın tarlalarının dağılması” diye isimlendirilen araştırma çalışmaları sürdürülüyor. Toplumun pozitif stabil gücü bir araya geldiği takdirde Duhm’a göre toplumda ayrışan iki uç çatışmaya girse dahi aralarında kötü bir şey gerçekleşmez. Farklı geçmiş ve görüşlere sahip insanların bir araya geldiğinde aradaki çatışmaların nasıl aşılabileceğini bu şekilde kendiliğinden çözülebileceğini belirtir ve Duhm, burada çok keskin davranarak bunun başarılacağı takdirde toplumu parçalayacağı görüşündedir (Duhm 2022, 53). Bu da aslında farklılıkların, özellikle kültürel farklılıkların bir arada yaşayan insanlar arasında ne kadar büyük rol oynayan bir faktör olduğunu gösterir. Duhm bütün dinleri ve politikaları aşarak tüm insanları kapsayan bir iyileşmiş bir toplumu kurmayı hedeflese de bu gerçekleştirme konusunda milyonları peşinde sürükleyecek bir sistemin nasıl kurulacağı konusunda şüpheleri akıldan silmiyor. Her şeyin sevgiyle çözülebileceği ve insanın doğasıyla barıştığı takdirde herkesin yaratılan tüm varlıklarla barış içerisinde olacağına inancı biraz fazla iyimser kalıyor denebilir: “[...] sevgiyi arındırdığımız takdirde insanı iyileştiriyoruz” (Duhm 2022, 43).

Yazar araştırma sonucu olmayan çok fazla genellemelere başvurmaktadır: “birçok insan, bilinç dışı bir biçimde başkaları tarafından kabul edilmeyeceği

düşüncesiyle yaşıyor” (Duhm 2022, 33) diye yazarken ya da “Yaygın hayat ve tüketim alışkanlıklarının ardında aşkın trajedisi yatıyor.” (Duhm 2022, 36) ve “Evrensel barış hareketi, yıkımın güçlerini ancak aşk alanında inandırıcı bir alternatifi kazandığı takdirde aşabilir.” (Duhm 2022, 36). Kadın-erkek ilişkisinden insanların biyolojik yapısına kadar birçok tespitte bulunan Duhm, bunları destekleyecek araştırmalar sunmak yerine kendi fikirleri olarak aktarmaktadır. “Terra Nova’da çıkan sonuçların hemen her yerde hayata geçirilemeyeceğinin farkındayım” (Duhm 2022, 17) diye belirtse de Terra Nova planını “beşeri bir devrimin ana hatları” olarak sunmaktadır.

Sonuç

Kitap, genelinde bilimsel bir kaynak ve gelecek ekoköylere rehber olmaktan öte kurulmuş bir ekoköydeki yaşama ve kurucusunun hayata dair görüşlerinin aktarıldığı bir denemeler bütünü niteliğindedir. Nasıl daha iyi bir yaşama kavuşabileceğimizi kendi penceresinden “iyi” ve “adaletli” olarak nitelendiren Duhm, doğayla işbirliği içinde oldukça ve sevgiyle beslendikçe fikirlerinin tüm insanlar için geçerliliğini koruyacağını savunmaktadır ve ne yazık ki bunu sistematik bir şekilde hayata geçirebilecek bir plan sunmamaktadır.

Dünyanın düzeninin ve şu anki durumunun insanların içindeki nefretten ve bastırılmış cinsel arzularının açığa çıkarılmasına izin verilmediğinden kaynaklandığını belirten yazar, çözümü kendi ekoköylerindeki verdikleri eğitimlerin yaygınlaşması ve dünyanın farklı yerlerinde oluşacak başka ekoköylerin de aynı şekilde ilerlemesinde görür ve bunların gerçekleştiği takdirde kısa sürede dünyaya barışın yayılacağını iddia eder.

Bir toplumu inşa etmek için farklı arka planlardan gelen insanların kültürel farklılıklar gibi fikri farklılıkların aralarında çatışmaya sebep olabileceği aşikardır ve bunu sertifika eğitimleri gibi motivasyon odaklı eğitimlerle dünyanın kendiliğinden iyileşmeye başlamasını, insanların psikolojik, sosyo-ekonomik ve benzeri bir sürü sorunlarının sadece insanların içindeki nefreti bitirerek duygularını özgürce yaşamaya başlamalarıyla çözüleceğini aktarıırken dünyadaki milyarlarca insan için bütün bunların aynı şekilde ilerleyeceğini ve bunun kısa sürede herkese yayılacağını düşünmek ne kadar gerçekçi bir yaklaşım şüpheliyle bakmak gerekir.

Kaynakça

Bresler, Siegfried (2014): Die Arbeitsschule auf dem Barkenhoff 1919–1922.

In: <https://www.heinrich-vogeler.de/die-arbeitsschule-auf-dem-barkenhoff/>, [01. 10. 2022].

Duhm, Dieter (2015): Terra Nova: Globale Revolution und Heilung der Liebe. Verlag Meiga, Bad Belzig.

Duhm, Dieter (2022): Tamera Ekoköyü'nün Daveti. Yeni İnsan Yayınevi, İstanbul.

Tamera (2018): Dieter Duhm. <https://www.tamera.org/de/dieter-duhm/>, [01. 10. 2022].